

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 582 din 08.11.2023

Dosar nr.: 762/2021

Petiția nr.: 7023/21.09.2021

Petent:

Reclamați:

Obiect: îngrădirea accesului în restaurant pe motivul ținutei necorespunzătoare, respectiv a apartenenței etnice

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul reclamațiilor

2.

3.

II. Citarea părților

4. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

5. Părțile au fost citate în condițiile pandemiei.

6. Părțile au fost recitate pentru data de 17.10.2022.

7. Punctul de vedere al reclamatului s-a comunicat petentului, punctul de vedere al petentului s-a comunicat reclamatului, fiind solicitate concluzii scrise.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Petentul, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7023/21.09.2021**, arată următoarele aspecte relevante:

- este președinte al Asociației Uniunea Națională a Comunităților de Romi;
- în seara zilei de 19.09.2021 s-a plimbat în Parcul Herăstrău cu mai multe persoane împreună, inclusiv nepotul;
- au intrat la restaurantul reclamat, au luat loc;
- la un moment dat managera și un bodyguard a venit la masa lor, afirmând că s-a încurcat rezervarea meselor;
- au ieșit din restaurant, unde recepționera a explicat că de fapt au fost scoși din restaurant, întrucât au dreptul să-și selecteze clientela;

- după o discuție mai lungă la urma urmei s-a afirmat că ținuta nu era corespunzătoare, nepotul petentei fiind îmbrăcat într-un echipament sportiv, venind de la un meci de fotbal.

A depus la dosar înscrisuri.

9. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 9055/02.12.2021**, petentul menține cele arătate anterior și precizează numele martorilor prezenți la eveniment.

10. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7775/01.11.2022** petentul arată că se consideră discriminată datorită apartenenței etnice. Menține cele arătate anterior.

11. Petentul, prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu **nr. 1814/06.03.2023** menține cele arătate anterior.

Susținerile reclamațiilor

12. Societatea reclamată, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7342/14.10.2022**, arată următoarele aspecte relevante:

- consideră că nu s-a specificat clar criteriul de discriminare;
- refuzul accesului s-a datorat vestimentației nepotrivite a nepotului petentei;
- restaurantul are standarde ridicate, dorește să mențină o atmosferă elegantă;
- dress-codul este afișat la intrarea în restaurant.

A depus la dosar înscrisuri.

13. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7389/17.10.2022** societatea reclamată menține cele arătate anterior.

14. Societatea reclamată, prin concluziile scrise înregistrate la CNCD cu **nr. 7389/17.10.2022**, menține cele arătate anterior.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

15. O.G. nr. 137/2000 definește discriminarea directă prin art. 2 alin. 1, care prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

16. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

17. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

18. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțelege în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație

similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (*Marckx împotriva Belgiei*, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (*Van der Mussele împotriva Belgiei*, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (*Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (*Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit*, 30 iulie 1998, §75).

19. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

20. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelorora care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

21. Privind dreptul, Colegiul director se poate raporta la orice drept prevăzut de **O.G. nr. 137/2000**, de legislația națională respectiv de tratatele internaționale ratificate de România. CEDO, în cauza *Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei*, 22 decembrie 2009, §53, arată că **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** acoperă patru cazuri, în particular când o persoană este discriminată

„i. în a se bucura de orice drept asigurat în mod specific unei persoane conform legislației naționale;

ii. în a se bucura de un drept care se poate deduce din obligația clară a unei autorități publice în temeiul legislației naționale;

iii. de către o autoritate publică în exercitarea puterii discreționare (spre exemplu acordarea unor subvenții);

iv. prin orice alt act sau omisiune de către o autoritate publică (spre exemplu comportamentul autorităților de impunere a respectării legii când controlează o rebeliune).”

22. În speță sunt relevante prevederile art. 10 din **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

[...]

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică; [...]”.

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

23. Colegiul director constată că la data de 19.09.2021 petentul, cu mai multe persoane împreună, inclusiv nepotul, îmbrăcat în echipament sportiv, au intrat la restaurantul reclamat, aflat în proprietatea societății reclamate. La intrarea în restaurant este afișat: „DRESS CODE – ART SMART”. După ce au luat loc în restaurant, petentul și persoanele care au fost cu el au fost scoși din restaurant pe motivul că nu respectă codul de ținută. Inițial petentul, deși a menționat că este președinte al Asociației Uniunea Națională a Comunităților de Romi, nu a invocat ca și criteriu de discriminare apartenența etnică, decât după primirea punctului de vedere emis de societatea reclamată, care invocă neclaritatea unui anume criteriu de discriminare.

24. Deși reclamații nu au depus la dosar un regulament din care să rezulte existența unui cod vestimentar, inscripția de la intrarea este suficientă pentru a atrage atenția posibililor clienți asupra acestui cod. Cei care intră într-un restaurant nu studiază prealabil regulamentul restaurantului, dar pot observa o atenționare la intrare.

25. Restaurantul a greșit că nu a atras atenția petentului la intrare asupra problemei legate de ținuta nepotului, dar e posibil ca la intrare, printre mai multe persoane, această ținută să nu fie observată inițial.

26. Conform cauzisticii CNCD existența unui cod vestimentar nu reprezintă faptă de discriminare. Din punctul de vedere al accesului persoanelor într-un restaurant elegant, cei neîmbrăcați adecvat nu sunt în situație comparabilă cu persoanele care respectă codul vestimentar.

27. Aplicarea discreționară a acestui cod, spre exemplu doar privind persoanele de etnie romă, ar reprezenta discriminare, însă nu există probe conform cărora exigența privind vestimentația clienților ar exista doar față de romi, nu și față de toate persoanele care doresc să beneficieze de serviciile restaurantului.

28. În consecință faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizată nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și art. 2 alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000**;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: A. Cs., A.A. și H.I.

Data redactării: 20.02.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.